

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicioja, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trispotna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 139.

V Ljubljani, v torek 19. junija 1888.

Letnik XVI.

Grof Kalnoky o vnanjem položaji.

Po zadnjem zasedanju delegacij mrazil je Evropo nekaj mesecev bojni strah; Nemčija je bila središče politične krize. Od zapada so šumeli revanche-politične valovi in v Petrogradu so skušali preko Nemčije s Francijo podati si roke. Vihar se je nekoliko polegel, ker Francija nima moča, ki bi mogel združiti narodne moči, toda varali bi se, ko bi mislili, da so z nevarnimi znamenji zginili tudi njihovi vzroki. Še vedno upa narod francoski, da bo odtrgal Nemčiji Alzacijo in Loreno, in to provzročuje „negotovi“ položaji, o katerem govori prestolni govor našega vladarja v delegacijah.

Drugi glavni vzrok „negotovega“ položaja so balkanske razmere. Turško gospodarstvo v Evropi pojmlje, le še navada in stare tradicije spajajo turške dežele in narode. Vsak dan lahko neznaten dogodek v temelji strese padišahovo državo. Vstaja v Bolgariji, Makedoniji ali na Kreti zadostuje, in balkanski poluotok zažari se v plamenu kakor v letih 1875 in 1876. Ker bi v takem slučaju skoraj gotovo Turku odbila zadnja ura v Evropi, moremo si misliti politične posledice v celi Evropi.

Gledé na to pričakovali so politični krogi, da bo grof Kalnoky v delegacijah obširno pojasnil vnanji položaj, toda govoril je v odseku ogerske delegacije za vnanje stvari le kratkih dvajset minut ter rekel bistveno nastopno:

Nikdo bi nam ne bil hvaležen, ko bi ostreje razpravljali vnanji položaj in motili mir. Na vzhodu se v zadnjih mesecih ni nič zgodilo, kar bi moglo trajno premeniti tamošnji položaj. Zato ne bom dalje govoril o bolgarskem vprašanju. V obče je vnanji položaj nekoliko pomiril prestrašene duhove, vendar so ostali še vsi vzroki, ki so zadnje zimo bili nevarni svetovnemu miru. Bolgarsko vprašanje je za politični položaj le relativne važnosti. Vzrok „negotovega“ položaja niso le balkanske razmere, marveč splošnji evropski položaj, razmere mej posameznimi državami, nasprotja narodov, valovi na-

sprotnih si nazorov in čutov, ki se danes poležejo, a jutri zdvijajo. Te razmere mora vlada imeti pred očmi. Z veseljem moramo priznati, da so se od novega leta zboljšale te razmere, in upati smemo, da si zagotovimo stalnejši mir za prihodnost. Države si množé vojne sile, da mirneje pričakujejo nenadnih dogodkov in bojnega klica. Zato ima tudi Avstrija skrbeti, da se pripravi za vse slučaje. — Zvezo z Nemčijo priznajo vsi narodi v državi kot zagotovilo miru in najkoristnejše politično dejanje v zadnjem časi. Ko se je ta zveza objavila, pozdravili so jo z veseljem vsi krogi. Zveza je poštena in odkritosrčna, ker ji je le ta namem, da ohrani mir in pospešuje blagor obeh držav.

Tudi zveza z Italijo je velikega pomena, ker Avstrija mora paralelno z Italijo varovati svoje koristi na jugu in vzhodu. Prijateljstvo z Italijo bo utrdila tudi nova trgovinska pogodba.

Na besede delegata Horvatha, da se avstrijske koristi na vzhodu strinjajo s koristmi balkanskih narodov, odgovoril je grof Kalnoky, da se avstrijske koristi ne strinjajo le z onimi balkanskih narodov, marveč tudi z evropskimi. Avstrijsko politiko na vzhodu posebno odobruje Anglija, ki ima v tem vprašanju važno besedo.

Govor poslanca dr. Gregorca

v državnem zboru dne 18. maja 1888.

(Konec.)

1. Pravijo prebivalstvu: Sadite sadno drevje! Prav! Ali odkod naj vzamejo naenkrat toliko sadnih dreves primernih vrst in kakó naj poplačajo tolike troške? Količkaj dobro štiri- do petletno sadno drevce stane 50 kr., 100.000 torej 50.000 gld. Tu bi se morale ravno takoj in najprvo ustanoviti okrajne drevesnice v vinogradnih pokrajih, kojim preti trtna uš, ter se v ta namen izprostiti deželne in državne podpore, in sicer hitro kakor mogoče. Kajti drevo potrebuje petnajst do dvajset let, da

redno rodi, trtna uš pa v štirih ali petih letih pokončá vinsko trto.

2. Poskusi v pokrajinah, v katerih se je, kakor omenjeno, trtna uš lotila že 4260 hektarov, so dokazali, da po trtni uši okužene trte dlje časa rodijo sad, ako se jim gnoji z umetnim gnojem. S tem je izumljeno sredstvo, da se prepreči prehitro uničenje vinogradov vsled trtne uši ter polahkoma in manj občutljivo sedanje prebivalstvo premeni vinograde v druge kulture, n. pr. v sadne vrtove. Toda niti misliti si ne moremo, da bi prebivalstvo dobilo zadosti umetnega gnoja brez korporacij in brez podpor s strani avtonomnih in državnih upravnih organov. Tu morajo pomagati merodajni krogi, inče ni pričakovati vspeha.

3. Nikdo ne bo niti zagovarjal, niti želel, da bi se na Štajerskem popolnoma opustila vinoreja. Pač pa se je treba kolikor mogoče z vsemi silami braniti proti trtni uši in rabiti zoper njo vsa mogoča sredstva.

V tem oziru velja sedaj kot edino vsaj nekoliko zanesljivo sredstvo: izgojevanje ameriških trt, in na to morajo ne samó prebivalstvo obračati pozornost, marveč tudi razna narodnogospodarska društva in konečno tudi državni organi.

Takó n. pr. sta že l. 1885. kmetijska podružnica in vinarsko društvo v Slovenski Bistrici prosila c. kr. štajersko kmetijsko družbo, naj se napravijo vzgledni vrtovi z ameriški trtami in podpirajo taki nasadi. Osrednji odbor imenovane družbe obrnil se je do c. kr. poljedelskega ministerstva ter je dobil z ukazom z dne 29. marca 1887 nastopni odgovor (bere):

„Isto (ministerstvo) je pripravljeno ustanoviti erarno trtnico za vzrejevanje ameriških trt na poskušnjo v ptujskem okraji, in je dobil ministerjalni svènik pl. Pretis nalog, naj že prihodnje dni odpotuje v Ptuj, da pogodi in dožene s politiško oblastnijo vse potrebno gledé zemljišča, ki bi se vzelo za trtnico v najem, in gledé nastavljenja osebe, ki bi vodila kulturna dela.“

Od napominanega ukaza prominulo je več ko

LISTEK.

V spomin slavnemu možu.

Dne 14. t. m. je minolo devetdeset let od onega dne, ko se je na sesterski Moravi porodil mož, čegar življenje je v ozki zvezi s prerojenjem naroda češkega in čegar blagoslovljeno delovanje je kot zarija novega dne privedlo ljud češki iz mračnega ozadja na svetlo pozorišče zgodovinsko, mož, koji se stavi zaradi neprecenljivih zaslug svojih v povestnici poleg Karola IV., očeta domovine, in ga imenujejo: očeta naroda. Pred devetdesetimi leti zagledal je luč sveta v preprosti gorjanski koči Fr. Palacký!

Kar je Palacký činil kot zgodovinopisec, kot pisatelj, kar je storil kot voditelj naroda, ki je z zaupanjem veroval vanj, kot ustanovnik „Musejnika“, „Matice češke“, „Svatobora“ in kot vdeležnik pri vsakem podjetju v prosep naroda, bilo bi pač „vodo v Moldavo nositi“, ko bi popisavati hotel. Vsak to še čuti in si hrani v spominu, kar je pa tudi narodu v naporu njegovem velika tolažba. Posebnim utešenjem pa napolnjuje današnji dan vsakega ro-

doljuba pogled na ono dōbo, v koji je Palacký neustrašeno in vztrajno poprijel se narodnega delovanja, pogled na veliki napredek, koji je narod češki učinil v tisti smeri, koji govori nam kot zgodovinska resnica.

Potrti ležali so v začetku našega veka vsi stebri duševnega življenja naroda češkega, takó, da so možje, kakor Dobrovský (Karol Havliček), sploh dvojili, da bi se kedaj mogli zopet postaviti v vrsto evropskih narodov. Iz javnega življenja bil je jezik češki popolnoma potisnen, ponemčena so bila mesta, in ves narod tlačila je germanizacija, uvedena nasilno v minulosti in sedanjosti. In v ti brezupni dōbi oglasil se je Palacký. Nikoli ne smemo izgubiti upanja, nikedar dvojiti! V muzejni seji meseca decembra l. 1855 govoril je gledé omahljivec spomenske besede: „Če bomo pa mislili vsi takó, potem seveda mora poginiti narod naš duševnega gladú. Vsaj jaz, in bil bi naj cigauskega rodú in njega zadnji potomec, štel bi si še v dolžnost, truditi se na vso moč, da bi po njem ostal vsaj časten spomin v povestnici človečanstva!“ Te besede, v kojih odseva žalostni položaj one dōbe in žilavi značaj Palackega, pomogle so in ojačile omahljivec.

In kak nepozabni prizor bil je dne 14. junija

1868. l. Najlepši dokaz napredka, koji je učinil narod. Tisoče in tisoče žarečih svetiljk, nebrojni prapori društev in družb in neskončna množica naroda kakor orjaški veletok hiteli so k Palackemu, da bi slavili sedemdesetletnico njegovo! Vsa češkomoravska domovina tekmovala je v dokazih hvaležnosti patrijarhu svojemu. Slični, kakor pravimo, zgodovinski dan bil je 31. maja 1876, dan pogreba očeta naroda, Palackega. Kedor ni poznal še naroda češkega, mogel ga je videti v ta dan žalosti in turobe ter spoznati, kedó je in kakošen. Šest milijonov src čeških spremljalo je čestitljivoga starčka k večnemu počitku v male Lobkovice; tiho, majheno grōbje postalo je od tega dneva slavno in drago vsemu češkemu ljudstvu.

Ni bil ta boj lehak, kojega se je lotil Palacký in vrstniki njegovi v usodni dōbi. Bil je to boj poln osebnega zatajevanja in junaške odločnosti, boj na vse strani z družbo in predsodki njenimi in posmehi in z vsemi javnimi činitelji. Vendar je bil vzlic neugodnostim dōbe dobojevan takó, da je leta 1860, ko se je jel rušiti led Bachove reakcije, stal tu mogočni narodni voj, koji je s Palackýjem in mlajšim drugom njegovim, dr. Riegrom, na čelu pogumno pričel boj ne samo za narodnost, nego i

Ob 10. uri je bila druga slovesna sv. maša, katero je opravil g. kanonik Urbas. Vmes je bilo darovanje za cerkev, katero je silno dolgo trajalo, vse se je gnetlo okrog altara v Marijini kapelici podarit malo darilce v čast božjo. Z blagoslovom po sv. maši je bilo zaključeno obiskanje Trsata. Romarji so še posamič molili in priporočevali se Čudodelnici trsaški. Saj je gotovo vsak romar imel kak poseben vzrok, svojo posebno željo, nekaj, kar ga je vleklo na božjo pot. Upam, da so vsi romarji potolaženi in okrepani na duši zapustili Marijino svetišče. Jaz pa sem izražal v molitvi iskreno željo, naj Marija trsaška, ki se imenuje „mater gratiarum“, „mati milosti“, izprosi našemu dobremu národu stanovitnost v veri in pobožnosti, pa dosevanje ljubezen in zaupanje do Nje, kar je najbolj zanesljivo poročstvo njegovega obstanka in boljše prihodnosti.

Ob 5. uri popoldne so bili z večine vsi romarji že zopet na kolodvoru čakajoč vlakov, da jih odpeljejo nazaj v domovino. Vsi so bili jako veseli in zadovoljni, da se je obiskanje slovečega Trsata také sijajno izvršilo, in izražali so željo, da bi še prišli kedaj na to lepo božjo pot, ležečo na domačih tleh, na zemlji bratskega naroda hrvatskega.

Mnogi božjepotniki so se prepeljali čez morje ogledat si Opatijo in njene znamenitosti. Drugi so se sprehajali ob morju občudovaje razne ladje, katerih vse mrgoli v prostornem reškem pristanišči. — Nekoliko romarjev, na čelu jim preč. g. kanonik Urbas, pa je drugo jutro 12. junija odšlo preko Št. Petra v Gorico, obiskat še romarsko cerkev na Sv. Gori.

Nesreča se ni nobena pripetila razen te, da je neki premalo previdni ženski zmanjkalo pletenice. Nazajgrede je nekemu romarju padla mošnja z denarjem skozi okno, na katerem je slonel. Smuknil je z vlaka za mošnjo, čeravno so ga pridrževali njegovi tovariši. Nič se mu ni zgodilo. Srečno je pobral sam sebe in mošnjo, potem pa seveda peš koračil do bližnje postaje.

Poročilo

o osepnicah v Ljubljani od meseca novembra 1887 do aprila 1888.

(Konec.)

Vsak hišni gospodar strogo pazi, da ne bi nikdo nepremišljeno z ognjem poškodoval njegovega in njegovih hišnih stanovancev imetja. Iz zakaj ne bi tudi pomagal hišni gospodar pri borbi zoper epidemijo, ki je bila, kakor bom kasneje dokazal, tudi žepu ljubljanskega prebivalstva jako neprijetna.

Vsak hišni gospodar bi moral biti moralno prisiljen gledati na to, da se vsak tak bolnik takoj loči od zdravih ter izroči v bolnišnico, da se vsak slučaj naznaní, ter podpirati v svoji hiši revakvacijo; s tem bo več koristil in storil za občini blagor, kakor če pozneje potroši še toliko karbolne kisline!

Da je epidemija v občini veliko stala, razvidi se iz nastopnega, nikakor ne pretiranega računa.

Po izkušnjah vseh bolnišnic za kozave boluje kozavi povprečno 18 dni; za 643 bolnikov iznaša tedaj to 11.574 oskrbnih dni. Če se računa pri vsakem bolniku oskrbovanje, izgubljeni zaslužek, troški trnovske bolnišnice, troški pogreba, izgubljeni zaslužek onih, ki niso imeli dela zaradi bolnih sorodnikov, izguba ljubljanskih trgovcev vsled prepovedanih sejmov, itd. le z 2 gld. na dan, kaže se nam cela izguba v znesku 23.128 gld., — pri tem pa niti ni v poštev vzeto, koliko škode so imele družine zaradi smrti starišev, za delo sposobnih otrok, in koliko je umrlo obrtne mladeži.

Vsi ljubljanski zdravniki izjavili so se nasproti magistratu, da so brezplačno na razpolaganje, a žalibog le majhen del občinstva je pripoznal korist cepljenja.

Vsega skupaj bilo je cepljenih in revakciniranih 5000 ljudi, ter so se po poročilih zdravnikov prijele koze v 80 izmed 100 slučajev.

* * *

Zadnja osepniška epidemija bila je v Ljubljani leta 1873/1874 ter se je privlekla čez barje v mesto iz okuženih vasi na Notranjskem; največja umrlost je bila takrat na barji.

Epidemija je trajala takrat od dne 6. decembra 1873 do dne 1. maja 1874 ter je zbolelo vsega skupaj 675 ljudi.

Število ljubljanskega prebivalstva je iznašalo takrat 23.595; osepnice bile so veliko bolj razširjene,

a mnogo lažje, kajti umrlo je tedaj le 109 ljudi, to je 14.7‰.

Tudi takrat je zbolelo največ ljudi v najhujši zimi. Cepili sta se samo 202 osebi.

* * *

Iz vsega tega priredi naj si častiti bralec sam svoje mnenje o vrednosti cepljenja in revakvacije — in se po tem ravna! *Dr. Roblek.*

Dnevne novice.

(Deželni zbor) snide se jutri izredno v ta namen, da reši predlogo deželnega odbora o konvertovanju zemljiščno-odveznega dolga. Ob 10. uri bo v stolni cerkvi sv. maša, katero bo daroval preč. gosp. kanonik Karol Klun; po sv. maši prične se seja.

(Načrt Raič-Levstikovega spomenika) izdelal je deželni inženir g. Hrasky. „Pisateljskega društva“ odbor je odobril načrt in povabil ljubljanske kamnoseke, naj odboru predložé svoje ponudbe.

(Delitev državnih premij za kobile z žrebeti), za mlade kobile in za eno- in dveletne žrebece vršila se bude letos v Radovljici dne 3. sept., v Kranji dne 4. septembra, na Vrhniki dne 6. septembra, v Postojini dne 7. septembra, v Ribnici dne 10. septembra, v Št. Jerneji dne 12. septembra ob 9. uri dopoldne. Razdelilo se bo 66 premij po 10 do 40 gld. v skupnem znesku 1270 gld. in 48 srebrnih svetinj.

(Glas iz občinstva.) Piše nam prijatelj: Mestni log je zadnja leta jako prijazno šetališče posebno za one, ki obiskujejo lepo vrejeno kopališče v koleziji. Neprijetno pa je, ker je zginil pri posestvu g. Pehanija most, ki je držal v viško občino, ker ob deževju je jarek poln vode in nemogoče ga je prekoračiti. Tu bi dotična oblast storila občinstvu veliko uslugo, ko bi z malimi troški zopet preskrbela prepotreben prehod.

(Redni 32. občni zbor obrtniškega pomočnega društva), omejene zadruga z omejenim poročtvom vršil se je v nedeljo dopoldne ob 11. uri v mestni dvorani; navzočih je bilo 44 udov. Vodja, g. J. N. Horak, pozdravil je zborovalce in naznanil, da v smislu § 35. društvenih pravil izstopijo iz vodstva gg.: Miha Pakič, Jernej Žitnik, Gustav Harich in Srečko Nolli, ki pa se morejo zopet voliti. Overovateljema zapisnika občnega zbora imenuje vodja gg. Ronerja in Pilkota, za škrutinatorje gg. Milaveca, Petrina in Gestrina. Društveni ud, knjigovodja g. Anton Prelesnik, poroča o bilanci društveni za l. 1887. Aktiva in pasiva iznašala so 138.094 gld. 20 kr. Rezervni zaklad iznesel je s priračunjeno društveno hišo v Židovskih ulicah št. 8 v znesku 11.000 gld. in z gotovino skupaj 17.454 gld. 27 kr., čisti dohodek pa 500 gld. 50 kr. Opretilni promet iznesel je 483.044 gld. 50 kr. Iz društvenega računa dobička in izgube posnamemo, da se je za dobrodelne namene podarilo 118 gld. 63 kr.; za dohodninski davek in pristojbine pa se je plačalo 2533 gld. 79 kr. V imenu pregledovalnega odseka poroča g. Ivan Zor in naglašá, da je isti glavni račun društva z glavnimi in pomočnimi knjigami primerjal in našel v soglasi, zato nasvetuje, naj občni zbor izreče vodstvu absolutorij, kar zbor enoglasno brez razgovora potrdi. V vodstvo izvolijo se zopet izstopivši udje vodstva gg.: Miha Pakič, Jernej Žitnik, Gustav Harich in Srečko Nolli. V pregledovalni odsek pa gg.: Josip Geba, Ivan Zitterer in Ivan Zor. Po predlogu ravnatelja g. J. N. Horaka dovolé se iz sicer skromnega dobička lanskega leta sledeče podpore: Za vdove ubožanih obrtnikov 30 gld., za rokodelske učence društva „Katol. rokodelskih pomočnikov“ 10 gld., za slovensko družbo sv. Cirila in Metoda 10 gld. in za hišo katoliških rokodelskih pomočnikov 50 gld. Potem se zborovanje sklene.

(Stritarjevih zbranih spisov) izšel je 48. snopič, nadaljujoč „Pogovore“.

(Nagle smrti) je umrl v nedeljo dne 17. t. m. č. g. Martin Vodir, župnik v Goričah pri Kranji. Zjutraj je še opravil farno sv. opravilo. Naj v miru počiva!

(Umrl) je dne 12. t. m. v Zavrhu na Notranjskem Jakob Dujec, blag človek in dobrotnik. Naj v miru počiva!

(Rimske toplice) obiskalo je do sedaj 150 strank z 280 osebami, in v Krapinske toplice došlo je do 10. t. m. 442 strank s 664 osebami.

(V Toplice pri Novem mestu) prišlo je do dne 15. junija 287 oseb.

(Egiptska bolezen) na očeh prikazala se je v Ljubljani; doslej je znanih že pet slučajev. Zdravniki preiskujejo vso šolsko mladino. Stariši in gospodarji naj hitro skrbé za zdravniško pomoč, ako zapazijo pri otrocih vnetje oči.

(Na zagrebškem vseučilišči) je za prihodnje šolsko leto izvoljen dekanom bogoslovnega oddelka dr. Martin Štiglič, dekanom modroslovnega oddelka dr. Fran Marković.

(Izpred porotnega sodišča.) Pri prvi obravnavi dne 16. t. m. obsojen je bil Jakob Bertoncej zaradi uboja na pet let težke ječe, poostrene vsak mesec s postom. — Pri drugi obravnavi zatožena je bila 31 let stara Neža Prešern iz Kamne Gorice hudodelstva tatvine. Zatožena je izvršila več tatvin, katerih ni tajila. Porotniki so jo jednoglasno proglasili krivo, in sodišče jo je obsodilo na pet let ječe. — Pri tretji in zadnji obravnavi zatožen je bil 24letni hlapec Janez Boh hudodelstva uboja in težke telesne poškodbe. Porotniki so ga soglasno proglasili krivim, in sodišče ga je obsodilo na šest let težke ječe, poostrene vsak mesec s postom in temnico ob letu dejanja.

Telegrami.

Budimpešta, 18. junija. Proračunski odsek avstrijske delegacije je soglasno izrekel ministru zunanjih zadev zaupnico ter je v splošnjem in posebnem sprejel proračun zunanjih zadev. Grof Kálnoky je potrdil v ogerski delegaciji dana pojasnila ter se izjavil, da prestolna prememba v Berlinu ni ničesa predrugačila gledé zveze. Splošnje in popolnoma si obe državi zaupate, da se v tem oziru ne bo ničesa premenilo. To jako utrjuje podlago zveze. Ruski listi ne izjavljajo mnenja boljše poučenih vladnih krogov, pač pa morejo vplivati na javno rusko mnenje in vzbujati zoper nas nezaupanje; tem nasproti je Kálnoky še enkrat povdarjal, da je prvotni namen zveze le ohranitev miru in skupno varstvo zoper zunanje nevarnosti. Minister je razpravljaval razmere avstrijskih konzulatov v Makedoniji nasproti raznim strankam, rekoč, vlada se trudi, da bi spoznala vse može te dežele kot nesebične prijatelje, ter je pri tem omenjal tudi povodom otvorjenja solunske železnice raztreseno basen o nameravanem prodiranju proti Solunu. Minister je povdarjal, da je ravno v Makedoniji jako potreben nadaljni obstanek zmerne turške vlade. Naše razmere h Grški so najprijaznejše. Grof Kálnoky je konečno še naglašal nepremenjeno prisrčnost italijansko-avstrijskih odnošajev. Razprave vdeležili so se razven poročevalca grofa Thuna tudi delegati Lupul, vitez Chlumecy, dr. Matuš, baron Bezecny, Dumba, dr. Hausner in grof Revertera.

Travnik, 19. junija. Prestolonaslednik in nadvojvoda Oton sta prišla včeraj popoldne med veselim pozdravljanjem mnogobrojno zbranega prebivalstva vseh veroizpovedanj in stanov. Tekom popoldneva vršil se je sprejem raznih odposlanstev, potem pa sta si visokosti ogledala prodajalnice in stare stavbe.

Berlin, 18. junija. Danes objavljena proklamacija cesarjeva „Mojemu narodu“ pravi: Prevezel sem vlado zroč k Bogu, kojemu sem obljubil narodu biti po vzgledu svojih očetov pravičen in milostiv knez, gojiti pobožnost in bogaboječnost, braniti mir, pospeševati deželno blagostanje, pomagati ubogim in stiskanim ter zvesto čuvati pravico.

Umrli so:

17. junija. Simon Primožič, užitninski paznik, 77 let, Žabjak št. 5, Marasmus. — Ida pl. Zhuber, uradnikova hči, 17 let, Rimska cesta št. 20, jetika. — Antonija Podbregar; delavčeva hči, 2 mes., Cesta v mestni log št. 13, katar v črevih. — Frano Presetnik, delavec, 38 let, Poljanska cesta št. 49, jetika.

V bolnišnici:

16. junija. Helena Ribnikar, delavčeva hči, 18 mesecev, davica. — Andrej Tihel, delavec, 43 let, vnetica trebušne kože.

Listnica opravištv.

G. N. K. v V. Če niste dotične štev. dobili, krivda je drugod, a ne tukaj.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera	toplomera			
18.	7. u. zjut.	730.1	18.0	sl. svzh.	oblačno	5.70
	2. u. pop.	730.5	20.2	sl. svzh.	del. jasno	dež
	9. u. zveč.	732.3	15.4	sl. szap.	"	"

Deloma oblačno, večkrat dež. Srednja temperatura 17.9°C., za 0-6° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

19. junija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	79 gl. 30 kr.
Sreberna " 5% " 100 " 16%	81 " 15 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 15 "
Papirna renta, davka prosta	94 " 45 "
Akcije avstr.-ogerske banke	861 " " "
Kreditne akcije	288 " 60 "
London	126 " 30 "
Srebro	" " " "
Francoški napoleond.	10 " 01 1/2 "
Cesariski cekini	5 " 95 "
Nemške marke	62 " " "

Sredstvo delavcev in delavk. Linc

(Zg. Avstrijskem). Poročati vam moram, da so Vaše lekarnarja Riharda Brandta švicarske kroglice pri meni imele izvrsten učinek, ker jako dobro vplivajo zoper zaprtje in vedno napenjanje v črevih. Ker si služim svoj kruh s šivanjem, bile so mi dobrodejno zdravilo. Tudi imam že več let protinske bolečine po telesu, koje čutim že v prstnih členkih, kar me zelo zadržuje pri mojem delu. Ponavljam, da sem vsak čas pripravljena dati najboljšo spravevala o švicarskih kroglicah. Karolina Soyka. (1)

Javna zahvala.

Moj pokojni mož gospod **dr. Julij vitez Gspan**, c. kr. notar na Krškem, se je pred malo časom pri „AVSTRIJI“, vzajemni zavarovalnici za življenje na Dunaji, po njenem glavnem zastopniku gosp. Ign. Valentinčiču v Ljubljani za znatno svoto desetih tisoč goldinarjev za slučaj smrti zavaroval. — „AVSTRIJA“ mi je po glavnem zastopniku gosp. Ign. Valentinčiču v Ljubljani zavarovano svoto točno in ne da bi mi bila kaj odtegnila že izplačala.

V prijetno dolžnost si torej štejem, da se zavarovalnici „AVSTRIJI“, kakor tudi gosp. Ignaciju Valentinčiču za prijazno in pošteno ravnanje ter točno izplačanje javnim potom najtopleje zahvaljujem in „AVSTRIJO“ kot jako solidno zavarovalnico za življenje iz lastne skušnje vsacemu najtopleje priporočam.

V Ljubljani, dne 14. junija 1888.

Marija pl. Gspan, s. r.
notarjeva vdova.

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

(glej podobo), najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečene z modernim in močnim blagom in popolno pozamenterijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4,

Uzoreci blaga resnim kupcem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Feder-matratzen) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

☛ Ceniki s podobami zastonj in franko na zahtevanje.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkviyo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njihjo stroko spadajoče dela v mestu in na deželi kot znano reelno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so oljnat barve v ploščevinastih puščah (Bleichbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

☛ Cenike na zahtevanje.

Adolf Roving,

podobar v Ljubljani, Breg št. 16,

se priporoča prečastiti duhovščini za vsakovrstna dela, spadajoča v stroko njegovo, kakor: altarje, lece, tabernakeljne in spovednice. Isti prevzame tudi križeve pota in druge cerkvene naprave ter najboljše skrbi, da se po slogu in dobro izvrše.

Prenovljenja se po najnižji ceni oskrbē.

Za častna naročila prosi se najvdaneje. (1)

V Šmartnem pri Litiji izpraznejna je

služba cerkvenika.

Zaradi bolj tesnega stanovanja ima prosilec samskega stanu, ki je vojaški postavi že zadostil, ali pa oženjeni brez dece prednost. Služba, ki znaša okoli 200 gl. letne plače, oddala se bo dne 17. julija. Zahteva se spravevalo treznega in npravnega življenja, in doslej službovanje pri neki župnijski cerkvi.

Šmartno pri Litiji, dne 18. junija 1888.

Jakob Rus,
dekan.

(1)

Ne zameniti z Radgonsko, to je Radkersburger.

Radenska kislá voda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goríc.

Kot zdravilna voda. Radenska kislá voda ima med vsemi evropskimi kislaci največ natrona in litija. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledicah, ter je neprepenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurji, pri zasliženjih, kadar se napravlja kislina v želodcu in črevesu, pri vreu, katarih in živčnih boleznih.

Kot namizna voda. Vsled obilne ogljene kisline in oglenokisllega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislá voda najbolj pri-ljubljena poživljajoča pijača. Pomešana s kislim vinom ali s sadnim sokom in sladkorjem je močno šumeča, žejo gaseča pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo. Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislá voda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škrlatico, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja. Kopeli se prirejajo iz železnate in kislé vode z raznovrstno gorkoto. Skušnja uči, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 30 kr. do 1 gold.)

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo. Liter radenske kislé vode ima v sebi 0.06 gr. dvakratno ogljeno-kisllega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je kosčke kosti in hrustancev od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, matrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem prostu vse nesnagē. To ga je napotilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih scavnishke prevlake so postajale vedno manjše ter končno popolnoma prenehale. Vspehi, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošluga zastonj in franko kopališče radenske slatine na Štajerskem.

(19) V zalogi imata kisló vodo Ferdinand Plautz in Mihael Kastner v Ljubljani.

Najboljši in najpripravnejši način hranjevanja je gotovo

☛ zavarovanje življenja. ☛

Zavarovanje življenja koristno je vsakemu, neobhodno potrebno pa onim, ki imajo skrbeti za rodbino. Naše življenje odvisno je od tolikerkih slučajnosti, da ne smemo nikdar puščati iz oči bodočnosti onih, ki so nam dragi in za katere skrbeti smo obvezani. Najboljši pripomoček za to je zavarovanje življenja, katero je urejeno tako, da daje priliko vsakemu udeleževati se njegovih dobtov.

Za neznaten denar more se zavarovati kapital, ki se izplača po smrti preostalej rodbini, ali dota, ki se izplača otroku, kedar doživi, 18., 20. ali 24. leto. Poslednje zavarovanje važno je zato, ker se zavarovana dota izplača tudi tedaj, ko bi oni, ki jo je zavaroval, umrl takoj potem, ko je uplačal prvi obrok, in ker se vsa uplačana premija vrne, ko bi zavarovani otrok umrl pred dogovorjeno starostjo.

More se pa tudi zavarovati kapital, ki se izplača zavarovancu samemu o dogovorjenej starosti (n. pr. v 40., 50. ali 60. letu), ali pa njegovim dedičem, ko bi utegnil umreti prej.

Vse te načine zavarovanja upeljane ima vzajemna zavarovalna banka „SLAVIJA“ v Pragi, katere prednost je še to, da je pri njej vsak člen brez kacega posebnega priplačila deležen vsega čistega dobička, ki je leta 1887 iznašal 10%, v prejsnjih letih pa tudi že po 20%, 25% celo 48%.

Konec leta 1886. bilo je pri banki „SLAVIJA“ za življenje zavarovanih 40.497 osob za 22,835.193 goldinarjev. Vsa pojasnila daje brezplačno

glavni zastop banke „SLAVIJE“ v Ljubljani, v lastnej hiši (Gospoke ulice 12.) (23)